

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

13 февруари 1985 година*

„Работници мигранти – Право на пребиваване на семействата на работниците”

По дело 267/83

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО от страна на Bundesverwaltungsgericht (Германия) по спора, висящ пред този съд между

Aissatou Diatta, гражданка на Сенегал, пребиваваща в Западен Берлин,

и

Land Berlin, за който се явява Polizeipräsident (главен комисар на полицията), Берлин,

относно тълкуването на членове 10 и 11 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободното движение на работници в Общността,

СЪДЪТ,

в състав: г-н Lord Mackenzie Stuart, председател, г-н G. Bosco, г-н O. Due и г-н С. Kakouris (председатели на състав), г-н U. Everling, г-н K. Bahlmann и г-н R. Joliet, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Darmon,

секретар: г-ца D. Louterman, администратор,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 18 октомври 1983 г., постъпило в Съда на 5 декември 1983 г., първия състав на Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) е отправил до Съда два преюдициални въпроса на основание член 177 от Договора за ЕИО, относно тълкуването на членове 10 и 11 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, стр. 2).

2. Тези въпроси възникнаха в рамките на спора между г-жа Diatta, със сенегалско гражданство, и Land Berlin, за който се явява Polizeipräsident (главен комисар на полицията).

3. Г-жа Diatta се е омъжила за френски гражданин, който пребивава и работи в Берлин. Тя е работила без прекъсване в Берлин от м. февруари 1978 г.

* Език на производството: немски.

4. След като е съжителствала известно време със съпруга си, тя се разделя с него на 29 август 1978 г. с намерение да се разведе и оттогава живее в отделно жилище.

5. След изтичане на разрешителното ЖЗ за пребиваване, г-жа Diatta подава искане за неговото продължаване и с Решение от 29 август 1980 г. Polizeipräsident отхвърля искането ЖЗ с основаниято, че г-жа Diatta вече не е член на семейството на гражданин на държава-членка на ЕИО и не живее съвместно със съпруга си. Това решение за отказ е потвърдено от Verwaltungsgericht (Административен съд) с основаниято, че съпрузите не живеят заедно. От друга страна Verwaltungsgericht приема, че семейна връзка все още съществува. Ищцата обжалва това решение пред Oberverwaltungsgericht (Върховен административен съд) и след издаване на решение, с което обжалването ЖЗ се отхвърля, обжалва и пред Bundesverwaltungsgericht.

6. При тези обстоятелства Bundesverwaltungsgericht отправя до Съда следните въпроси:

1) Трябва ли член 10, параграф 1 от Регламент № 1612/68 да бъде тълкуван със значението, че съпругата на работник, който е гражданин на една държава-членка, и който работи на територията на друга държава-членка може да се счита, че живее „с работника” включително в случая когато двамата съпрузи живеят постоянно разделени, ако въпреки това той обитава собствено жилище на същото място, на което пребивава работникът?

2) Въвежда ли член 11 от Регламент № 1612/68, за брачния партньор, който макар да не е гражданин на държава-членка, е омъжена(женен) за гражданин на държава-членка, който работи и живее на територията на друга държава-членка, право на пребиваване, което не зависи от условията, посочени в член 10 от този регламент, ако брачният партньор смята да упражнява дейност като заето лице на територията на тази държава-членка?

7. Двата въпроса, отправени до Съда от Bundesverwaltungsgericht са предвидени по същество да установят дали е необходимо изискването, по смисъла на член 10 от Регламент № 1612/68, членовете на семейството на работник мигрант да живеят постоянно заедно с него, за да могат да придобият правото на пребиваване по силата на тази разпоредба, и дали член 11 от същия регламент установява право на пребиваване, което е независимо от правото, предвидено в член 10.

8. Член 10 от Регламент №1612/68 предвижда следното:

„1) Независимо от тяхното гражданство, имат право да се настаняват заедно с работник, който е гражданин на държава-членка, и който е заето лице на територията на друга държава-членка следните лица:

а) неговата съпруга и техните потомци на възраст под 21 години или са зависими от него;

б) издържаните роднини по възходяща линия на работника и на неговия брачен партньор.

2) Държавите-членки улесняват приемането на всеки член на семейството извън разпоредбите на параграф 1, ако е издържан от работника, посочен по-горе или живее в неговото жилище в страната, от която идва.

3) За целите на параграфи 1 и 2 работникът трябва да разполага с такова жилище за своето семейство, което да се смята за нормално за местните работници в района, където е нает; настоящата разпоредба обаче не трябва да поражда дискриминация между местните работници и работниците от други държави-членки.”

9. Член 11 от този регламент уточнява, че:

„Когато гражданин на държава-членка извършва дейност като заето или самостоятелно заето лице на територията на друга държава-членка, неговият брачен партньор и децата му, които са на възраст под 21 години или тези, които той издържа трябва да имат право да започнат дейност като заети лица на територията на същата държава, дори ако не са граждани на нито една държава-членка.”

10. Според ищцата по главното производство член 10 не се отнася изрично до съжителството, а изисква единствено от работника мигрант да предостави жилище, „считано за нормално”, на разположение на членовете на своето семейство. Разпоредбата има за цел опазването на обществения ред и сигурност, като се предотвратява имиграцията на лица, живеещи в лоши битови условия. Това не изключва все пак възможността брачният партньор или друг член на семейството да си осигурява допълнително пространство чрез наемане на отделно жилище. Освен това Регламент № 1612/68 не може да бъде тълкуван като изискване за това брачната двойка да живее заедно. От това не следва, че имиграционните органи трябва да решат дали все още е възможно помиряване. Освен това ако съжителството на съпрузите е било задължително условие, работникът би могъл във всеки един момент да предизвика експулсирането на своя брачен партньор, като го лиши от подслон. В заключение, член 11 от Регламента установява по-широко право на пребиваване отколкото член 10, и следователно се основава на възможността за избиране на различно жилище.

11. Според Land Berlin, ответник по главното производство, единствената цел на член 10 от Регламент № 1612/68 е да защитава работниците мигранти и да осигурява тяхната мобилност, като гарантира запазването на семейните им връзки. Следователно няма никакви основания да се признава право на пребиваване на членовете на техните семейства, когато това право не се основава на факта, че живеят заедно. Колкото до член 11, той не установява право на пребиваване, а единствено право на труд.

12. Освен това според правителствата на Федерална република Германия, Обединеното кралство и Нидерландия, и от смисъла на текста на член 10 от Регламента става ясно, че правото на пребиваване на съпругата съществува само ако тя живее в жилището на работника мигрант. В петото съображение в преамбюла на Регламент № 1612/68 се посочва, че крайната цел на този регламент е да позволи на работника да живее със семейството си. Но това не може да бъде осъществено, когато съпрузите престанат да живеят заедно. Членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68 вземат предвид двата аспекта на правното положение, предвидено в член 48, параграф 3 от Договора за ЕИО, а именно правото на труд и правото на пребиваване. Това тълкуване се потвърждава от произхода на членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68, които се основават на членове 17 и 18 от Регламент № 38/64 на Съвета от 25 март 1964 г. относно свободното движение на работници в Общността (ОВ 62, стр. 965). Член 18 от Регламент № 38/64 посочва ясно, че когато член на семейството не притежава правния статут, определен в член 17, той не притежава самостоятелно право на пребиваване.

13. Комисията поддържа, че по принцип е общоприето, че основното право на свободно движение, предвидено в член 48 и последващи от Договора, се признава също така и на

семейството на работниците мигранти. Според Комисията не е допустимо правото на свободно движение на лицата да бъде обвързано с начина, по който съпрузите желаят да водят семейния си живот, като да се изисква от тях да живеят под един покрив. Разбиранията за брачните връзки не биха били еднакви във всички държавите-членки и за отделните хора. Ето защо член 10 не налага такова изискване. Член 10 предвижда единствено да осигури наличието на нормално жилище за емигрантите, като гарантира спазването на изискванията на властите, отговорни за чужденците, по отношение на хигиената и жилищното настаняване. От член 4, параграфи 3 и 4 от Директива 68/360 на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно премахването на ограниченията за движение и пребиваване в рамките на Общността за работниците на държавите-членки и на техните семейства (ОВ L 257, стр. 13), става ясно, че издаването на разрешително за пребиваване зависи само от обективното изискване за наличието на брак, а не от допълнително условие за съвместно жилище. По време на съдебното заседание Комисията отива още по-далеч и изразява мнението, че правото на пребиваване на членовете на семейството на работник мигрант, както и правото им за упражняване на трудова дейност като заети лица на цялата територия на приемащата държава, не се прекратяват в случай на разтрогване на семейната връзка, след влизането на тази територия.

14. С цел да се отговори на поставените въпроси е необходимо Регламент № 1612/68 да бъде разгледан в своя контекст.

15. Този регламент е част от различните мерки, предназначени да улеснят постигането на целите на член 48 от Договора, и следователно трябва да позволява на даден работник да се придвижва свободно на територията на другите държави-членки и да пребивава в тях, за да упражнява трудова дейност.

16. За тази цел член 10 от Регламента предвижда някои членове на семейството на работника мигрант да могат също да влизат на територията на държавата-членка, в която той се е установил, и да се настаняват там заедно с него.

17. Като се имат предвид контекста на тази разпоредба и преследваните от нея цели, тя не може да бъде тълкувана по рестриктивен начин.

18. Член 10 от Регламента, като предвижда, че член на семейството на работник мигрант има право да се настанява заедно с работника, не изисква съответният член на семейството да живее постоянно с него, а както се посочва в параграф 3 от този член, само ако жилището, с което разполага работникът, може да бъде считано като нормално за настаняването на неговото семейство. Изискването за постоянно живеене на семейството в общо жилище не може да бъде прието за имплицитно.

19. Освен това такова тълкуване отговаря на смисъла на член 11 от Регламента, който дава право на член от семейството да започне дадена трудова дейност като заето лице на цялата територия на съответната държава-членка, дори и когато тази дейност се упражнява на място, което е отдалечено от мястото на пребиваване на работника мигрант.

20. Следва да се добави, че брачната връзка не може да бъде считана за разтрогната, докато тя не бъде прекратена от компетентния орган. Не е такъв случаят за съпрузите, които просто живеят разделени, дори когато имат намерение да се разведат на по-късен етап.

21. Що се отнася до член 11 от Регламент № 1612/68, от неговите разпоредби става ясно, че той не предоставя на членовете на семейството на работника мигрант самостоятелно право на пребиваване, а единствено правото да упражнява дадена дейност като заето лице на цялата територия на тази държава. Следователно член 11 от този регламент не може да представлява правно основание на право на пребиваване без да се позовава на условията, посочени в член 10.

22. В резултат на въпросите, отправени от Bundesverwaltungsgericht е установено, че членовете на семейството на работник мигрант, по смисъла на член 10 от Регламент № 1612/68, не трябва задължително да живеят постоянно заедно с него, за да притежават правото на пребиваване по силата на тази разпоредба, и че член 11 от същия регламент не предоставя самостоятелно право на пребиваване, което е независимо от правото, предвидено в член 10.

По съдебните разноски

23. Разноските, направени от правителствата на Федерална република Германия, Обединеното Кралство и Нидерландия и от Комисията на Европейските общности, които представиха становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски това.

По изложените съображения, Съдът,

**като се произнася по въпросите, отправени от Bundesverwaltungsgericht с
Определение от 18 октомври 1983 г, реши:**

**Членовете на семейството на работник мигрант, по смисъла на член 10 от
Регламент № 1612/68, не трябва задължително да живеят постоянно заедно с него,
за да притежават правото на пребиваване по силата на тази разпоредба, и че член
11 от същия регламент не предоставя самостоятелно право на пребиваване, което
е независимо от правото, предвидено в член 10.**

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 13 февруари 1985 година.

Подписи